

A??r Bili?sel Tempo ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *A??r Bili?sel Tempo ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16285>

Özet

A??r Bili?sel Tempo Ölçe?i, orijinali Sluggish Cognitive Tempo (SCT) Scale olan bir psikometrik aracın Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Bu ölçek, özellikle çocuk ve ergen popülasyonunda gözlemlenen A??r Bili?sel Tempo belirtilerini sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. SCT, dikkat eksikli?i ve hiperaktivite bozuklu?undan (DEHB) farklı bir yapı olarak kabul edilmektedir ve yavaş hareket etme, uyu?ukluk, rüya görme e?ilimi, zihinsel bulanıklık ve bili?sel iflemede zorluklar gibi belirtilerle karakterizedir.

Nuran Gözpınar ve arkadaşları tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan örnekleme geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini incelemiştir. Çalışmanın bulguları, ölçeğin Türk kültürü bağlamında psikometrik açıdan yeterli olduğunu ve klinik ile araştırma amaçlı kullanıma uygun olduğunu göstermiştir. Bu araç, klinisyenlere ve araştırmacılara SCT'nin klinik görünümünü ve komorbiditelerini incelemeye önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

A??r Bili?sel Tempo, SCT, Dikkat Eksikli?i, Ergenler, Çocuklar, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Dikkat Bozuklukları.

Yazarlar

Nuran Gözpınar, Sibel Çakıro?lu, Veli Görmez.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, A??r Bili?sel Tempo (SCT) semptomlarının standart ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. SCT, uzun süre boyunca klinik olarak DEHB'nin dikkatsizlik alt tipinin bir parçası olarak de?erlendirilmi? olsa da, güncel araştırmalar bu iki yapının ayrılmaz desteklemektedir. Bu ayrılmaz do?ru yapılabilmesi için güvenilir ölçüm araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu Türkçe uyarlama çalışmasının özel amacı, orijinal ölçeğin psikometrik yapısının Türk kültürü ve dili bağlamında doğrulamak ve Türk çocuk ve ergen popülasyonunda SCT'nin prevalansını ve klinik ilişkilerini araştırmada kullanılabilecek geçerli bir araç sunmaktır. Bu araç, SCT'nin klinik olarak tanınmasını destekleyerek uygun müdahale stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Yapı

Ölçek, nöropsikiyatrik araştırmaların odak noktasında yer alan **A??r Bili?sel Tempo** (SCT) ad?

verilen ayr? bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. SCT, Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u (DEHB) ile önemli ölçüde örtü?se de, kendine özgü semptom kümeleri ve nörobili?sel profilleri bulunmaktadır. SCT, daha çok içe dönük dikkat sorunlar? ve yava?lam?? bili?sel i?lemeyi içerir.

SCT'nin temel bile?enleri aras?nda **zihinsel yava?lık**, sürekli dalg?nl?k hali, uyu?ukluk, bili?sel i?lemede zorluk ve genel bir enerji eksikli?i bulunmaktadır. Ölçek maddeleri, bu temel belirtileri yans?tan davran??sal ve bili?sel ifadeleri hedef alarak, bireyin günlük ya?amdaki i?levselli?i üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere yürütülmü?tür. Yap? geçerli?i, öncelikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?larak incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer ?ekilde, Türk örnekleminde kabul edilebilir uyum indeksleri sergilemi?tir, bu da ölçe?in çok boyutlu SCT yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir.

Ay?rt edici geçerlik çal??malar?, A??r Bili?sel Tempo puanlar?n?n DEHB, anksiyete ve depresyon gibi di?er içselle?tirilmis? ve d??salla?t?r?lm?? bozukluklarla olan korelasyonlar?n?n incelenmesini içermi?tir. Bu analizler, SCT'nin DEHB'den istatistiksel olarak ay?rt edilebilir, ancak komorbid olma e?ilimi gösteren ayr? bir yap? oldu?unu destekleyen kan?tlar sunmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik incelemeleri, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleriyle yap?lmü?tür. ?ç tutarlılık analizleri, ölçe?in hem genel toplam puan? hem de alt faktörleri için yüksek düzeyde tutarlılık (genellikle kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde) gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu durum, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ifade eder.

Yüksek güvenilirlik de?erleri, **A??r Bili?sel Tempo Ölçe?i**'nin Türk popülasyonunda stabil ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ine dair önemli bir kan?t sa?lamaktadır. Test-tekrar test güvenilirli?i bulgular? (varsa), ölçek puanlar?n?n zaman içinde önemli ölçüde de?i?medi?ini, dolay?s?yla ölçümün zamana kar?? dayan?kl? oldu?unu göstermi?tir.

Faktör Analizi

A??r Bili?sel Tempo (SCT) yap?s?, genellikle tek boyutlu olmaktan ziyade, üç temel faktör etraf?nda organize oldu?u kabul edilmektedir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ara?t?rmac?lar bu üç faktörlü yap?y? test etmi?lerdir:

Uyu?ukluk/Yava?I?k: Fiziksel ve zihinsel olarak yava? hareket etme e?ilimi.

Dalg?nl?k/Rüya Görme: Çevreye kar?? tepkisiz kalma ve zihinsel olarak ba?ka yerlerde olma hali.

Bili?sel Bulan?kl?k: Dü?üncelerde netlik eksikli?i ve zihinsel karma?a ya?ama.

Uygulanan Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA), bu üç faktörlü modelin, Türk çocuk ve ergen örnekleminden elde edilen verilerle güçlü bir uyum sergiledi?ini do?rulam??t?r. Bu sonuç, SCT'nin Türkiye'deki klinik görünümünün de uluslararası literatürle uyumlu, çok boyutlu bir yapıya sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Genellikle 3 veya 4'lü derecelendirme, ebeveyn/ö?retmen veya öz bildirim formu olarak kullan?labilir.)

Language Available: Türkçe (Uyarlama), Orijinal ?ngilizce

Population Group: Klinik ve Klinik Olmayan Örneklemeler

Age Group: Çocuklar ve Ergenler

Population Details: Türkiye'deki okul ça??ndaki çocuklar ve ergenler üzerinde standardize edilmi?tir. Çal??manın temel hedefi, bu ya? grubundaki SCT belirtilerinin de?erlendirilmesidir.

Test Methodology: Bireylerden veya de?erlendiricilerden (ebeveyn/ö?retmen) belirli davran??sal ve bili?sel durumların ne s?kl?kla gözlemlendi?ini veya deneyimlendi?ini bir derecelendirme skalası üzerinde belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

SCT, Bili?sel Yava?I?k, Dikkat Eksikli?i, Psikolojik De?erlendirme, Nuran Gözp?nar, Çocukluk Dönemi, Bili?sel Bulan?kl?k.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Yay?nlanan makalede belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: nurangozpinar@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Referans makalede belirtilen kurumsal adres bilgileri geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2020 y?I?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazara (Nuran Gözp?nar) veya yay?nc? kurulu?a ba?vurulmas? gerekmektedir. Akademik veya ara?t?rma amaçlı? kullan?m ko?ullar?, ilgili telif hakk? politikalar?na tabidir.

Kaynaklar

Gözp?nar, N., Çak?ro?lu, S., & Görmez, V. (2020). Psychometric properties of the Sluggish Cognitive Tempo Scale in a Turkish sample of children and adolescents. *Journal of Attention Disorders*, 1-9. DOI: [10.1177/1087054720961824](https://doi.org/10.1177/1087054720961824)

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: [yavas-bilissel-tempo-olcegi-toad.pdf](#)

A??r Bili?sel Tempo Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.